

İnsan ve Çevre

- 1 Yandaki görselde yandığı bir orman verilmiştir. Bu ormandan kaçan canlıların nelere ihtiyaç duyabileceğini nedenleriyle yazınız.

- 2 Aşağıdakilerden hangisi çevremizin temiz olması için bizim yapabileceğimizdir? İşaretleyiniz.

- Çevre ve hava kirliliği konusunda araştırma yapıp sonuçlarını arkadaşlarımıza sunmak
- Yere çöp atmamak
- Atık pilleri çöp kutularına atmak
- Geri dönüşüm maddelerini kullanmaya özen göstermek
- Denize çöp atmamak
- Sadece yakın çevremizi temiz tutmak

- 3 Aşağıdaki görsellerden hangileri çevre kirliliğine neden olur? İşaretleyiniz.

İşaretlediğiniz bir sorunu çözmek için neler yapardınız? Yazınız.

İNSANLARIN ÇEVREYE OLUMSUZ ETKİLERİ NELERDİR?

Çevremize zarar veren tutumlara dört örnek veriniz.

.....

.....

.....

.....

Aşağıdaki tabloyu doldurunuz.

	Neler zarar verir?	Yok olursa ne değişir?
	....	....
	....	....
	....	....
	....	....

DOĞA VE ÇEVRE

Çevremize Neler Oldu? - Her Yer Tertemiz

A. Aşağıdaki resimleri inceleyelim. Çevremizin Kirlenmesine neden olan olayların bulutunu boyayalım.

B. Aşağıdaki ifadeleri rakamları kullanarak eşleştirelim.

1 Hava kirliliğini önlemek için	☐ gereksiz aydınlatmalardan kaçınmalıyız.
2 Işık kirliliğini önlemek için	☐ doğa dostu yakıtlar kullanmalıyız.
3 Su kirliliğini önlemek için	☐ çöplerimizi çöpe atmalıyız.
4 Toprak kirliliğini önlemek için	☐ ağaçsız alanları ağaçlandırmalıyız.
5 Sel, çığ gibi doğal afetleri önlemek için	☐ atık suları arıtmalıyız.

C. Aşağıya yaşamak istediğiniz çevrenin resmini çizelim.

Aşağıdaki fotoğrafları inceleyelim. Fotoğraftaki kirliliğin nedenlerini ve kirliliği ortadan kaldıracak çözümleri düşünelim, yazalım.

Nedenleri

.....
.....
.....

Ne yapmalıyız?

.....
.....
.....

Nedenleri

.....
.....
.....

Ne yapmalıyız?

.....
.....
.....

Nedenleri

.....
.....
.....

Ne yapmalıyız?

.....
.....
.....

Bu çevreyi yaşanılır hale nasıl getiririz? Neler yapmalıyız? Yazalım.

SAĞLIK İÇİN TEMİZ OL

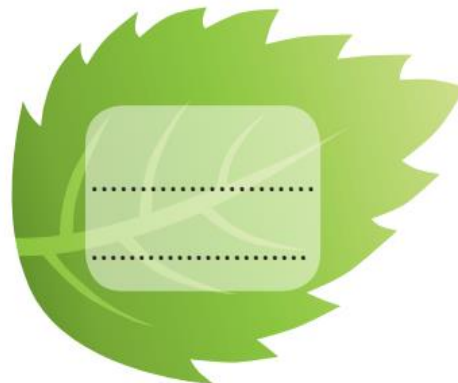

Sağlıklı olmak için temiz bir çevreye ihtiyaç vardır. Yeşil alanlar havayı temizler. Bu yüzden yeşil alanları korumalıyız. Parklar, sokaklar, okullar gibi ortak kullandığımız alanların temizliğine özen göstermeliyiz çünkü kirli ortamlarda mikroplar daha kolay hareket ederler.

ETKİNLİK 1

Aşağıda çevre ile ilgili bazı davranışlar verilmiştir. Doğru davranışların numaraları yaprağa, yanlış davranışların numaraları ise çöp kutusuna yazalım.

1. Çöpleri çöp kutusuna atmıyoruz.
2. Sağlık için ağaç kesmemeliyiz.
3. Yeşil alanları korumalıyız.
4. Atık pilleri doğaya bırakmalıyız.
5. Yerlere tükürmemeliyiz.
6. Kapalı ortamları sık sık havalandırmalıyız.
7. Temiz çevre için ağaç kesmeliyiz.
8. Yeşil alanların artması hava kirliliğine neden olur.
9. Çevreyi korumak hepimizin görevidir.
10. Geri dönüşümlü ürünler kullanmalıyız.

TEMİZ ÇEVRE, SAĞLIKLI YAŞAM

Çevreyi korumayla ilgili doğru davranışlara "✓" işareti, yanlış davranışlara "X" işareti koyalım.

Öğretmenimin Notu

Aşağıdaki bilgilerden doğru olanların başına "D", yanlış olanların başına "Y" yazalım.

- Sağlıklı büyümek ve yaşamak için temiz bir çevreye ihtiyacımız vardır.
- Kirli bir ortamda yaşamak sağlığımıza zarar vermez.
- Çöplerden, geri dönüştürülebilir cam, plastik, metal ve kâğıt gibi atıkları ayırmalıyız.
- Çocuklar havası, toprağı, suyu temiz yerlerde büyümelidir.
- Sağlıklı yaşamak için ormanlara ev yapmalıyız.
- Kirletilmiş çevrede mikroplar daha kolay çoğalır.

ÇEVRE VE SAĞLIK

1. Aşağıda verilen iki görseli karşılaştırınız. İki davranışın sonucunda çevre nasıl etkilenir? Yazınız.

2. Aşağıdaki ifadelerden çevrenin korunmasıyla ilgili olanların önündeki kutuyu kırmızıya boyayınız.

Çöplerimizi çöp kutularına atmamız.

Mikropların ürememesi için çevreyi temiz tutmalıyız.

Atık pilleri toprağa gömmeliyiz.

Gürültü yapanları uyarmalıyız.

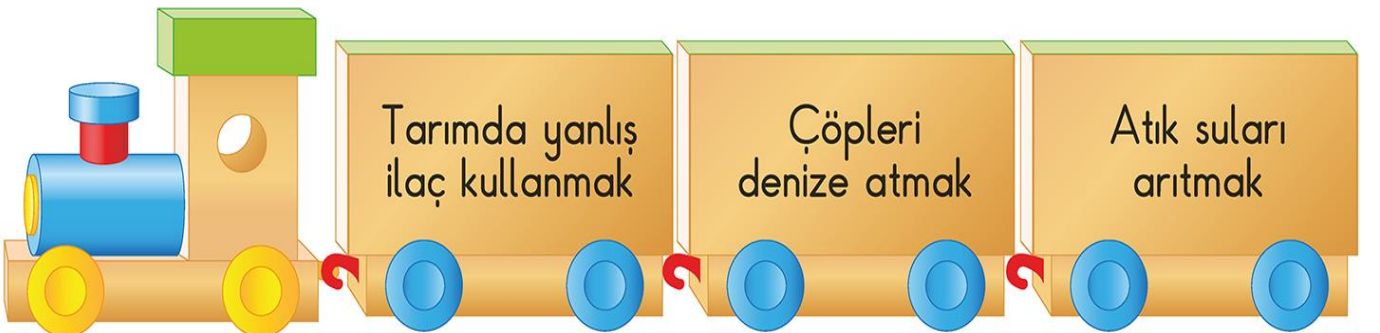

Çöplerin geri dönüşümünün sağlanması gerekir.

ÇEVRE SORUNLARI NELERDİR?

İnsanların çevre sorununa neden olan davranışlarının bulunduğu tren lokomotiflerini işaretleyiniz.

1.

Yaşadığım yerde insanlar geçimini keçi besiciliği yaparak sağlamaktadır.

Erkan'ın yaşadığı yerde hangi çevre sorunu yaşanır?

- A. Ağaçların yetişmemesi
- B. Sulak alanların artması
- C. Hava kirliliği olmaması

2. Denizlerimizdeki balık sayısı sürekli azalmaktadır.

İnsanların hangi davranışı yukarıdaki olaya neden olmaktadır?

- A. Patlayıcı kullanmama
- B. Mevsiminde avlanma
- C. Yanlış avlanma

3. Erozyon sonucunda verimli topraklar yok olup çölleşmeye başlıyor.

Aşağıdakilerden hangisi bunun nedenlerinden biri değildir?

- A. Ormanların kesilmesi
- B. Tarlaların enine sürülmesi
- C. Ağaçlandırma yapılmaması

4. Böcekler ve bazı küçük bitkilerin zarar görmesi aşağıdaki olayların hangisinin sonucunda olmaktadır?

- A. Tarımda fazla ilaç kullanma
- B. Sulak alanların korunması
- C. Arı besiciliğinin artması

5. Ormanların yok edilmesiyle yağışlarda azalma olur.

Bunun sonucunda aşağıdakilerden hangisi meydana gelir?

- A. Toprak veriminin artması
- B. Kuraklık
- C. Sel baskınları

6. ■ Yanlış avlanma

◆ Tarım ilacı kullanımı

● Otoyolların açılması

Yukarıdakilerden hangileri insanların çevre üzerindeki olumsuz etkilerindedir?

- A. ■ ◆
- B. ◆ ●
- C. ■ ◆ ●

ÇEVRE KİRLİLİĞİNİ ÖNLEME YOLLARI

Aşağıdaki olayların sonucunda hangi ortamın kirleneceğini belirleyip numaralarını yazarak eşleştiriniz.

Gemilerin atıklarını denize bırakması

1

Sanayide kullanılan yakıtlar

2

Tarımda fazla ilaç kullanılması

3

Özel araç kullanımının artması

4

Plastiklerin ve pillerin çevreye atılması

5

Atık yağların lavaboya dökülmesi

6

Çevreye rastgele çöp atılması

7

Fabrika atıklarının derelere akıtılması

8

Fabrika bacalarında filtre bulunmaması

9

Piknik yaptığımız yeri temizlememek

10

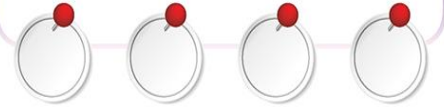
Kanalizasyon sularının arıtılmaması

11

Evlerde yanlış yakıt kullanılması

12

TOPRAK

SU

HAVA

1. İnsanların aşağıdaki davranışlarından hangisi çevre kirliliğine neden olur?

- A. Sokak hayvanlarına yiyecek vermek
- B. Meyve suyu kabını yere atmak
- C. Pilleri geri dönüşüm kutusuna atmak

2. Aşağıdakilerden hangisi çevremizi kirletecek bir davranış değildir?

- A. Ormanda oyun oynamak
- B. Çöpleri göle atmak
- C. Sokakta yere tükürmek

3. Çevre temizliğine çok önem veririm. .... hiçbir zaman yere atmam.

Timuçin'in cümlesindeki boşluk hangisi ile tamamlanmalıdır?

- A. Elbiselerimi
- B. Paramı
- C. Çöpleri

4. Aşağıdakilerden hangisini toprağa atarsak toprak kirliliğine neden oluruz?

- A.
- B.
- C.

5. Çevrenin temiz olması için çalışan birinden aşağıdaki davranışlardan hangisini yapması beklenmez?

- A. Çöpleri kimsenin görmediği yerlere atmak
- B. Yere çöp atanları uyarmak
- C. Geri dönüşümü olan ürünler kullanmak

6. ① Hava ② Su ③ Toprak

Tarım alanlarında fazla ve yanlış ilaç kullanılması yukarıda verilen ortamlardan hangilerinin kirlenmesine neden olur?

- A. 1 ve 2
- B. 2 ve 3
- C. 1, 2 ve 3

7. Hafta sonu pikniğe giden bir ailenin çevre kirliliğine neden olmaması için hangisini yapması doğru olur?

- A. Çöplerini toplayıp ormana atmak
- B. Çöplerini toplayıp çöp bidonuna atmak
- C. Çöplerini oturdukları yerde bırakmak

İNSANLAR VE ÇEVRE

1 İnsanların çevreye olan olumsuz etkilerini okuyalım.

- 1 Piknik ateşini söndürmeyen insanlar orman yangınına neden oluyor.
- 2 Ormanlar yanınca veya kesilince orada yaşayan canlılar da yok oluyor. Doğanın dengesi bozuluyor.
- 3 Ormanlar yok edilip binalar yapılıyor.
- 4 Odun olarak kullanmak için ormanlar kesiliyor.
- 5 Fabrikalardan ve termik santrallerden çıkan zehirli gazlar nedeniyle ağaçlar kuruyor, insanlar hasta oluyor.
- 6 Ağaçlar yok edilince sel suları ve rüzgârın etkisiyle toprak erozyona uğruyor (sürükleniyor).

2 Yukarıdaki açıklamaların numarasını ilgili olduğu resme yazalım.

1. Aşağıdakilerden hangisi insanların çevreye olumsuz etkilerinden değildir?

- A) Ağaç dikilmesi
- B) Çevreye çöp atılması
- C) Ağaçların bilinçsizce yok edilmesi

2.

Neden	Sonuç
İnsanlar eğimli arazilerdeki ağaçları yok ettiler.	Toprağın verimli kısmı sel sularıyla sürüklendi. Geriye verimsiz toprak kaldı.

Yukarıdaki nedene bağlı olan sonuç cümlesi hangi olayı anlatmaktadır?

- A) Erozyonu
- B) Suyun kirlenmesini
- C) Havanın kirlenmemesini

3.

Selen: Çünkü ormanlar erozyonu önler.

Firat: Çünkü ormanlar havayı temizler.

Ahmet: Çünkü ormanları korumalıyız.

Hangi öğrenci "Ormanları neden yok etmemeliyiz?" sorusunun cevabını vermemiştir?

- A) Selen
- B) Firat
- C) Ahmet

4.

hayvanların neslinin tükenmesini

yağmur yağmasını

çevre kirliliğini

erozyonu

"Ormanlar neyi önler?" sorusunun cevabı, hangi orman hayvanlarının tabelasında yazılıdır?

- A) Kuş - aslan - tırtıl
- B) Tavşan - aslan - kuş
- C) Aslan - tavşan - tırtıl

5.

Zıp zıp zıplasın sincaplar
Kükresin aslan krallar
Mutlu olsun tüm hayvanlar
Koruyalım ormanları
Halil MEMUR

Yukarıdaki şiirde ormanlarla hayvanların ilişkisi anlatılmaktadır. Bu durumu en doğru açıklayan kimdir?

- A) Tüm hayvanlar mutlu olmalıdır.
- B) Ormanlar sadece ağaç topluluğu değildir. Orada çok sayıda hayvan yaşamaktadır.
- C) Sincaplar zıplayarak dolaşmalıdır.

ÇEVRE KİRLİLİĞİ

Bunları Bilelim

Çevre kirliliği nedir?

Yabancı maddelerin havaya, suya ve toprağa karışarak çevreyi kirletmesidir.

Hava kirliliği nasıl olur?

Toz, duman, gaz, koku veya buhar şeklinde olan maddelerin havaya karışması ile olur.

Su kirliliği nasıl olur?

Sanayi atıkları, kimyasal maddeler, plastik, metal gibi maddelerin suya karışması ile olur.

Toprak kirliliği nasıl olur?

Çöplerin, havayı ve suları kirleten bütün maddelerin toprağa karışması ile olur.

Gürültü kirliliği nedir?

İnsanları rahatsız eden ve hoş gitmeyen yüksek seslere **gürültü kirliliği** denir.

1 Aşağıdaki zihin haritasına resimlerin altına kirlilik çeşitlerini yazalım.

2 Aşağıda toprak kirliliğini anlatan kelime gruplarını eşleştirelim.

İnsanlar toprakta erimeyen maddeleri

yağmurlarıyla toprağa düşer ve toprağı kirletir.

Havayı kirleten zehirli gaz ve dumanlar yoğun asit

toprak, zarar görür ve kirlenir.

Kirli sularla sulanan

gelişigüzel, uygun olmayan yerlere atıyorlar.

3

Aşağıda verilen ifadeleri uygun resimlerin altına yazalım.

Çöpler ve geri dönüşüm maddeleri

Lağım sularının denizlere boşaltılması

Yol ve kaldırım çalışmaları

Fabrika atıklarının sulara dökülmesi

Orman yangını

Egzoz gazları

Denizlere petrol akıtılması

Fabrika bacalarından çıkan dumanlar

Havayı kirletenler:

1.

2.

3.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Suyu kirletenler:

4.

5.

6.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Toprağı kirletenler:

7.

Gürültü yapanlar:

8.

.....

.....

.....

.....